

Súd: Správny súd v Banskej Bystrici
Spisová značka: ZA-16Sa/12/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5022200152
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Antalová
ECLI: ECLI:SK:SpSBB:2023:5022200152.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Banskej Bystrici v konaní pred sudkyňou JUDr. Alenou Antalovou v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XXXX/XX, XXX XX C. proti žalovanému Sociálna poisťovňa, Ul. 29. augusta č. 8-10, 813 63 Bratislava 1, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne Bratislava č. 540 415 2831 0 zo dňa 30. apríla 2022, takto

rozhodol:

Žalobu **z a m i e t a**.
Žalobcovi právo na náhradu trov konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Administratívne konanie

1. Žiadosťou zo dňa 20.02.2015, doručenu Sociálnej poisťovni, ústredie, Bratislava (ďalej aj „prvostupňový orgán verejnej správy“) dňa 26.02.2015, požiadal žalobca o priznanie predčasného starobného dôchodku. O predmetnej žiadosti bolo rozhodnuté Rozhodnutím č. 540 415 2831 0 zo dňa 13.03.2015 (ďalej aj „rozhodnutie o priznaní predčasného starobného dôchodku“ alebo „rozhodnutie zo dňa 13.03.2015“) tak, že žalobcovi bol podľa § 67 ods. 1 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 461/2003 Z. z.“ alebo „Zákon o sociálnom poistení“) priznaný predčasný starobný dôchodok od 20.02.2015 v sume 308,90 € mesačne.

2. Rozhodnutím prvostupňového orgánu verejnej správy č. 540 415 2831 0 zo dňa 18.11.2019 (ďalej aj „rozhodnutie o odňatí predčasného starobného dôchodku I.“) bol žalobcovi predčasný starobný dôchodok (priznaný Rozhodnutím č. 540 415 2831 0 zo dňa 13.03.2015) od 20.02.2020 odňatý s poukazom na článok 20 ods. 1 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení (ďalej len „Zmluva“) uvedenou v Prílohe II nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 (ďalej aj „nariadenie č. 883/2004“) a podľa § 112 ods. 2 a ods. 6 zák. č. 461/2003 Z. z. Prvostupňový orgán verejnej správy v odôvodnení predmetného rozhodnutia s poukazom na článok 8 ods. 1 nariadenia č. 883/2004, článok 20 ods. 1 Zmluvy a článok 15 ods. 1 Správnej dohody o vykonávaní Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení (ďalej aj „Správna dohoda“) uviedol, že ku dňu rozdelenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky (ďalej len „ČSFR“) bol žalobca zamestnaný u zamestnávateľa S&B s.r.o., Odolena voda v Českej republike, ktorý zamestnávateľ mal ku dňu rozdelenia ČSFR 31. decembra 1992 sídlo na území Českej republiky, a preto všetky doby zabezpečenia, ktoré žalobca získal pred 1. januárom 1993 sa považujú za doby zabezpečenia Českej republiky a dôchodok je za ne príslušná poskytnúť Česká správa sociálneho zabezpečenia (ďalej aj „ČSSZ“).

3. Proti predmetnému rozhodnutiu prvostupňového orgánu verejnej správy podal žalobca v zákonom stanovenej lehote odvolanie, o ktorom rozhodol generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne Bratislava (ďalej len „žalovaný“) Rozhodnutím č. 540 415 2831 0 zo dňa 27.02.2020 (ďalej aj „rozhodnutie žalovaného I.“) tak, že odvolanie žalobcu zamietol a potvrdil prvostupňové rozhodnutie orgánu verejnej správy (rozhodnutie o odňatí predčasného starobného dôchodku I.).

4. Žalobca sa následne žalobou podanou v zákonom stanovenej lehote na Krajskom súde v Žiline domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného I. (v spojení s rozhodnutím o odňatí predčasného starobného dôchodku I.), o ktorej správny súd rozhodol Rozsudkom sp. zn. 24Sa/11/2020 zo dňa 18.11.2021 (ďalej aj „Rozsudok KS Žilina zo dňa 18.11.2021“) tak, že rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie č. 540 415 2831 0 zo dňa 18.11.2019 a rozhodnutie Sociálnej poisťovne, Bratislava ako odvolacieho orgánu vo veci č. 540 415 2831 0 zo dňa 27.02.2020 zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie s poukazom na § 191 ods. 1 písm. d) SSP. V odôvodnení predmetného rozsudku správny súd konštatoval, že prvostupňový orgán verejnej správy aj žalovaný sa nedostatočne vysporiadali s námietkami žalobcu, v zmysle ktorých mu mal vzniknúť nárok na vyplácanie starobného dôchodku s poukazom na článok 11 ods. 5 Zmluvy a žalovaný sa nedostatočným spôsobom vysporiadal s odvolacími námietkami žalobcu. Správny súd uložil orgánom verejnej správy povinnosť v ďalšom konaní dôsledne vyhodnotiť primárne argumentáciu žalobcu s dôrazom na článok 11 ods. 5 Zmluvy, a to vo väzbe na ďalšiu zákonnú úpravu a na všetky ďalšie skutočnosti tak v skutkovej ako aj v právnej rovine, ktoré vyplývajú z obsahu administratívnych spisov.

5. Prvostupňový orgán verejnej správy následne Rozhodnutím č. 540 415 2831 0 zo dňa 03.03.2022 (ďalej aj „rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy“ alebo „rozhodnutie o odňatí predčasného starobného dôchodku II.“) opätovne rozhodol o odňatí predčasného starobného dôchodku priznaného žalobcovi Rozhodnutím č. 540 415 2831 0 zo dňa 13.03.2015. Prvostupňový orgán verejnej správy v odôvodnení rozhodnutia poukázal na Rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 18.11.2021, podľa ktorého mal povinnosť dôsledne vyhodnotiť primárne argumentáciu žalobcu s dôrazom na článok 11 ods. 5 Zmluvy, a to vo väzbe na ďalšiu zákonnú úpravu a na všetky ďalšie skutočnosti tak v skutkovej ako aj v právnej rovine, ktoré vyplývajú z obsahu administratívnych spisov. Uviedol, že vzhľadom na rozdelenie ČSFR od 01.01.1993 bolo potrebné upraviť vzájomné vzťahy aj v oblasti sociálneho zabezpečenia, a preto bola prijatá Zmluva medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení (Zmluva), zverejnená v Zbierke zákonov č. 318/1994 Z. z. a Správna dohoda o vykonávaní Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení (Správna dohoda), zverejnená v Zbierke zákonov č. 175/1995 Z. z. Predmetná Zmluva upravovala vzájomné vzťahy a právne skutočnosti, ktoré vznikli a trvali po 01.01.1993 a osobitnými ustanoveniami aj vzťahy, ktoré vznikli a trvali do 31.12.1992. Prvostupňový orgán verejnej správy argumentoval, že ustanovenie článku 11 ods. 5 Zmluvy sa vzťahuje výlučne na právne skutočnosti (doby poistenia), ktoré vznikli po 31.12.1992 a pretože doba zamestnania, ktorú žalobca získal u zamestnávateľa S&B s.r.o., Odolena voda, Česká republika v období od 15.04.1992 do 31.12.1992 trvali iba do 31.12.1992, nevzťahuje sa na ňu aplikácia článku 11 ods. 5 Zmluvy. Pravidlá hodnotenia dôb poistenia získaných pred 01.01.1993 upravuje osobitné ustanovenie článku 20 Zmluvy. Vzhľadom na vstup Slovenskej republiky (ďalej aj „SR“) a Českej republiky (ďalej aj „ČR“) do Európskej únie (ďalej aj „EÚ“) od 01.05.2004 sú obidva členské štáty povinné aplikovať koordinačné nariadenia ES, ktoré nahradili dohovory o sociálnom zabezpečení, na ktoré sa vzťahuje rozsah pôsobnosti nariadenia. V platnosti ostávajú dohovory, ktoré členské štáty uzavreli pred dátumom uplatňovania nariadenia, ak sú výhodnejšie alebo ak vyplývajú z historických okolností a ich účinok je obmedzený časom a zároveň musia byť uvedené v Prílohe II k nariadeniu. V súlade s článkom 8 ods. 1 nariadenia č. 883/2004 a článkom 8 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009, ktorým sa stanovuje postup vykonávania nariadenia (ES) č. 883/2004, sa po vstupe SR a ČR do Európskej únie naďalej uplatňuje článok 20 Zmluvy medzi SR a ČR o sociálnom zabezpečení a článok 15 Správnej dohody o vykonávaní Zmluvy. Podľa článku 20 ods. 1 Zmluvy doby zabezpečenia získané pred dňom rozdelenia ČSFR sa považujú za doby zabezpečenia toho zmluvného štátu, na ktorého území mal zamestnávateľ občana sídlo ku dňu rozdelenia ČSFR alebo naposledy pred týmto dňom. Podľa článku 15 ods. 1 Správnej dohody sa sídlom zamestnávateľa rozumie adresa, ktorá je ako sídlo zapísaná v obchodnom registri. Keďže ku dňu rozdelenia ČSFR (k 31.12.1992) bol žalobca zamestnaný u zamestnávateľa S&B s.r.o., Odolena voda, ktorý mal k 31.12.1992 sídlo na území Českej republiky, všetky doby zabezpečenia, ktoré žalobca získal pred 01.01.1993, sa považujú za doby zabezpečenia Českej republiky a dôchodok je za ne príslušná poskytnúť ČSSZ. Prvostupňový orgán verejnej správy v odôvodnení rozhodnutia ďalej uviedol, že žalobcovi bol priznaný a vyplácaný predčasný starobný dôchodok od 20.05.2015, pretože uviedol, že v období od 01.04.1992 do 31.12.1992 nepracoval, uvedené obdobie bolo nepreukázané. Dodatočne žalobca predložil doklady preukazujúce pracovnú činnosť v období od 15. 04.1992 do 31.12.1992 u zamestnávateľa S&B s.r.o., Odolena voda, Česká republika. Nositeľ poistenia Českej republiky po zohľadnení a preukázaní uvedenej skutočnosti zaslal prvostupňovému orgánu verejnej správy doklad o zamestnaní a nové potvrdenie o dobách poistenia, ktorým potvrdil, že žalobca získal obdobie dôchodkového poistenia v rozsahu 16 253 dní (po započítaní všetkých dôb poistenia získaných aj do 31.12.1992 podľa článku 20 Zmluvy). Vzhľadom na preukázanie

nových skutočností bol prvostupňový orgán verejnej správy povinný posúdiť nárok na predčasný starobný dôchodok. Doby poistenia, ktoré žalobca získal do 31.12.1992, sa podľa prvostupňového orgánu verejnej správy považujú za doby poistenia získané podľa právnych predpisov Českej republiky, po 01.01.1993 žalobca nezískal žiadne obdobie dôchodkového poistenia podľa právnych predpisov Slovenskej republiky, a preto žalobca nespĺňa podmienku nároku na predčasný starobný dôchodok. Prvostupňový orgán verejnej správy v odôvodnení svojho rozhodnutia napokon poukázal na ust. § 112 ods. 2 Zákona o sociálnom poistení, podľa ktorého sa dávka odníme, ak zanikol nárok na dávku alebo sa zistí, že dávka sa priznáva neprávom a na ust. § 112 ods. 6 Zákona o sociálnom poistení, podľa ktorého v prípade, že sa dávka odníme, sa jej výplata zastaví odo dňa nasledujúceho po dni, ktorým uplynulo obdobie, za ktoré sa dávka už vyplácala.

6. Proti predmetnému rozhodnutiu prvostupňového orgánu verejnej správy podal žalobca v zákonom stanovenej lehote odvolanie, v ktorom poukázal na Rozsudok Krajského súdu Žiliny zo dňa 18.11.2021, pričom mal za to, že „povinnosťou prvostupňového orgánu verejnej správy bolo obnoviť vyplácanie predčasného starobného dôchodku a hradiť zdravotné poistenie žalobcu.“ Vyjadril názor, že vec bola právoplatne rozhodnutá a Sociálna poisťovňa nemôže túto vec prejednávať a rozhodovať znova, inak by musel žalobca podať opäť správnu žalobu, aby správny súd opätovne zrušil rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pričom „správny súd by ďalšiu podanú žalobu odmietol podľa § 145 ods. 5 SSP.“ V odvolaní žalobca ozrejmil svoj výklad aplikácie jednotlivých článkov Zmluvy a konštatoval, že mu vznikol nárok na dôchodok podľa § 67 ods. 1 Zákona o sociálnom poistení v Slovenskej republike, a preto je povinnosťou Sociálnej poisťovne opäť mu priznať predčasný starobný dôchodok a hradiť zdravotné poistenie, nie ho znova odňať. Zároveň mal za to že má nárok aj na nemocenské poistenie a žiadal, aby prvostupňový orgán verejnej správy plnil právoplatné rozhodnutie Krajského súdu v Žiline a aby vydal rozhodnutie, že Rozhodnutie č. 540 415 2831 0 zo dňa 13.03.2015 je právoplatné a aby mu poukázal na jeho účet peňažné plnenie z neho vyplývajúce. Ďalej žiadal doplatenie predčasného starobného dôchodku od 20.02.2015 s 5% úrokom z omeškania až do celej úhrady dlžnej čiastky, doplatenie zdravotného poistenia za obdobie od 20.02.2020 do 31.12.2021 s 5% úrokom z omeškania, doplatenie zdravotného poistenia ZP Dôvera za mesiac január a február 2022 a následne pravidelne každý mesiac uhrádzal predčasný starobný dôchodok.

7. O podanom odvolaní rozhodol generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne ako odvolací orgán v zmysle § 215 ods. 4 Zákona o sociálnom poistení (ďalej len „žalovaný“) Rozhodnutím č. 540 415 2831 0 zo dňa 30.04.2022 (ďalej aj „rozhodnutie žalovaného“ alebo „rozhodnutie žalovaného II.“) tak, že odvolanie žalobcu v celom rozsahu zamietol a potvrdil rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy zo dňa 03.03.2022 podľa § 218 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z. z. Žalovaný v odôvodnení rozhodnutia poukázal na vydané rozhodnutia prvostupňového orgánu verejnej správy i žalovaného, ktoré sú realizáciou Rozsudku Krajského súdu v Žiline zo dňa 18.11.2022, na dôvody podaného odvolania a uviedol, že postup prvostupňového orgánu verejnej správy bol správny, a preto je potrebné jeho rozhodnutie zo dňa 03.03.2022 potvrdiť. Ďalej poukázal na priebeh administratívneho konania začatého na základe žiadosti z 20.02.2015, ktorou žalobca požiadal o priznanie predčasného starobného dôchodku od 20.02.2015, pričom v žiadosti uviedol, že k 31.12.1992 bol nezamestnaný, neevidovaný a nebol zamestnaný ani v Českej republike. V žiadosti žalobca ďalej uviedol, že v Českej republike bol zamestnaný od 01.02.1993 do 17.02.2017, naposledy pred dňom rozdelenia bol žalobca zamestnaný u zamestnávateľa Doprastav š. p. Bratislava, ktorý bol k 31.12.1992 zapísaný v obchodnom registri Slovenskej republiky. Rozhodnutím prvostupňového orgánu verejnej správy č. 540 415 2831 0 zo dňa 13.03.2015 bol žalobcovi priznaný predčasný starobný dôchodok od 20.02.2015, pričom na základe skutočností uvedených v žiadosti o priznanie predčasného starobného dôchodku boli na nárok na predčasný starobný dôchodok zhodnotené aj doby poistenia získané do 31.12.1992 v súlade s článkom 20 Zmluvy. Žalovaný uviedol, že dňa 04.11.2019 bol prvostupňovému orgánu verejnej správy doručený list nositeľa poistenia Českej republiky z 29.10.2019, v ktorom oznámil, že žalobca dňa 17.07.2019 dodatočne predložil Potvrdenie o dobe zamestnania od 15.04.1992 do 31.12.1992 u zamestnávateľa S&B s.r.o., Odolena voda, Česká republika. Nakoľko uvedený zamestnávateľ bol k 31.12.1992 zapísaný v obchodnom registri Českej republiky, príslušná k hodnoteniu dôb poistenia získaných pred 01.01.1993 v súlade s článkom 20 Zmluvy je Česká správa sociálneho zabezpečenia. Žalovaný poukázal na to, že starobný dôchodok bol žalobcovi priznaný rozhodnutím ČSSZ zo dňa 09.10.2014 od 16.04.2014 a tento bol od 16. apríla 2014 zvýšený na sumu 10.957,- Kč mesačne.

8. Žalovaný v odôvodnení rozhodnutia poukázal na Zmluvu medzi SR a ČR o sociálnom zabezpečení, ktorá nadobudla účinnosť 01.01.1993 a ktorá upravuje vzájomné vzťahy a právne skutočnosti, ktoré vznikli a trvali po 01.01.1993 a osobitnými ustanoveniami aj vzťahy, ktoré vznikli a trvali do 31.12.1992. Ustanovenie článku 11 ods. 5 Zmluvy sa podľa žalovaného vzťahuje výlučne na právne skutočnosti

(doby poistenia), ktoré vznikli po 31.12.1992. Pravidlá hodnotenia dôb poistenia získaných pred 01.01.1993 upravuje ustanovenie článku 20 Zmluvy. Pretože doba zamestnania, ktorú žalobca získal u zamestnávateľa S&B s.r.o., Odolena voda, Česká republika v období od 15.04.1992 do 31.12.1992, trvala iba do 31. decembra 1992, nevzťahuje sa na ňu aplikácia článku 11 ods. 5 Zmluvy. Ďalej žalovaný poukázal na to, že od 01.05.2004 sú Slovenská republika i Česká republika členskými štátmi EÚ, a preto sú vo vzájomných vzťahoch sociálneho poistenia povinné aplikovať koordinačné nariadenia ES, ktoré nahradili dohovory o sociálnom zabezpečení, na ktoré sa vzťahuje rozsah pôsobnosti nariadenia. V platnosti ostávajú dohovory, ktoré členské štáty uzavreli pred dátumom uplatňovania nariadenia, ak sú výhodnejšie alebo ak vyplývajú z historických okolností a ich účinok je obmedzený časom a zároveň musia byť uvedené v Prílohe II k nariadeniu. Ďalej poukázal na to, že v súlade s článkom 8 ods. 1 nariadenia č. 883/2004 a článkom 8 ods. 1 nariadenia č. 987/2009 sa po vstupe SR a ČR do EÚ naďalej uplatňuje článok 20 Zmluvy a článok 15 Správnej dohody. Žalovaný argumentoval, že podľa článku 20 ods. 1 Zmluvy doby zabezpečenia získané pred dňom rozdelenia ČSFR sa považujú za doby zabezpečenia toho zmluvného štátu, na ktorého území mal zamestnávateľ občana sídlo ku dňu rozdelenia ČSFR alebo naposledy pred týmto dňom. Podľa článku 15 ods. 1 Správnej dohody sa sídlom zamestnávateľa rozumie adresa, ktorá je ako sídlo zapísaná v obchodnom registri. Ku dňu rozdelenia ČSFR (k 31.12.1992) bol žalobca zamestnaný u zamestnávateľa S&B s.r.o., Odolena voda, ktorý mal k 31.12.1992 sídlo na území Českej republiky. Všetky doby zabezpečenia, ktoré žalobca získal pred 01.01.1993, sa preto podľa žalovaného považujú za doby zabezpečenia Českej republiky a dôchodok za ne je príslušná poskytnúť Česká správa sociálneho zabezpečenia. Žalovaný poukázal na to, že prvostupňový orgán verejnej správy žalobcovi priznal a vyplácal predčasný starobný dôchodok od 20.05.2015, pretože v žiadosti o dôchodok uviedol, že v období od 01.04.1992 do 31.12.1992 nebol zamestnaný a uvedené obdobie bolo nepreukázané. Dodatočne však žalobca predložil doklady preukazujúce pracovnú činnosť v období od 15.04.1992 do 31.12.1992 u zamestnávateľa S&B s.r.o., Odolena voda, Česká republika. Nositeľ poistenia Českej republiky po zohľadnení a preukázaní uvedenej skutočnosti zaslal prvostupňovému orgánu verejnej správy doklad o zamestnaní a nové potvrdenie o dobách poistenia, ktorým potvrdil, že žalobca získal obdobie dôchodkového poistenia v rozsahu 16 253 dní (po započítaní všetkých dôb poistenia získaných aj do 31.12.1992 podľa článku 20 Zmluvy). Vzhľadom na preukázanie nových skutočností bola Sociálna poisťovňa, ústredie povinná opätovne posúdiť žalobcov nárok na predčasný starobný dôchodok. Žalovaný uviedol, že doby poistenia, ktoré žalobca získal do 31.12.1992, sa považujú za doby poistenia získané podľa právnych predpisov Českej republiky. Po 01.01.1993 žalobca nezískal žiadne obdobie dôchodkového poistenia podľa právnych predpisov Slovenskej republiky, a preto nespĺňa podmienku nároku na predčasný starobný dôchodok podľa § 67 ods. 1 Zákona o sociálnom poistení. Podľa žalovaného bol preto žalobcovi prvostupňovým rozhodnutím predčasný starobný dôchodok odňatý správne, v súlade s príslušnými právnymi predpismi o sociálnom poistení. Žalovaný uzavrel, že vzhľadom na uvedené skutočnosti žalobca podľa právnych predpisov Slovenskej republiky nezískal žiadne obdobie dôchodkového poistenia.

9. Žalovaný sa následne v odôvodnení rozhodnutia vyjadril k odvolacím námietkam žalobcu. K námietke, resp. k tvrdeniu žalobcu, že Krajský súd v Žiline v Rozsudku č. k. 24Sa/11/2020 zo dňa 18.11.2021 zaviazal Sociálnu poisťovňu, aby pokračovala vo vyplácaní žalobcovho predčasného starobného dôchodku a hradila jeho zdravotné poistenie žalovaný uviedol, že s týmto tvrdením sa nestotožňuje. Krajský súd v Žiline predmetným rozsudkom zrušil napadnuté rozhodnutie žalovaného (rozhodnutie žalovaného zo dňa 27.02.2020) z dôvodu nepreskúmateľnosti rozhodnutia a pre nedostatok dôvodov, a preto sa meritórne nezaoberal prieskumom žalobou napadnutého rozhodnutia. V ďalšom konaní zaviazal Sociálnu poisťovňu dôsledne vyhodnotiť primárne argumentáciu žalobcu s dôrazom na článok 11 ods. 5 Zmluvy. Krajský súd predmetným rozsudkom Sociálnu poisťovňu nezaviazal ani k tomu, aby obnovila výplatu predčasného starobného dôchodku žalobcu. K námietke žalobcu vo veci uhradenia zdravotného poistenia žalovaný uviedol, že podľa § 128 ods. 3 Zákona o sociálnom poistení platí Sociálna poisťovňa len poistné na starobné poistenie za poberateľov úrazovej renty priznanej podľa § 88 do dovŕšenia dôchodkového veku alebo do priznania predčasného starobného dôchodku zo základného fondu úrazového poistenia do základného fondu starobného poistenia. Ďalej poukázal na to, že štát je platiteľom poistného za fyzickú osobu, ktorá poberá dôchodok podľa osobitného predpisu a to v zmysle § 11 ods. 7 písm. b) zákona č. 580/2004 Z. z. Z uvedeného vyplýva, že platiteľom zdravotného poistenia za fyzickú osobu, ktorá poberá dôchodkovú dávku, je štát a nie Sociálna poisťovňa, preto námietku žalobcu považoval za neopodstatnenú. Uviedol, že v súlade s § 196 ods. 7 Zákona o sociálnom poistení v administratívnom spise zhodnotil každý dôkaz osobitne a všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti a

dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozhodnutia žalovaného.

Žaloba

10. Žalobca sa správnou žalobou doručenu Krajskému súdu v Žiline dňa 21.03.2022 domáhal preskúmania Rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 03.03.2022 (t. j. rozhodnutia prvostupňového orgánu verejnej správy, pričom v čase podania správnej žaloby nebolo ešte o odvolaní podanom žalobcom proti tomuto prvostupňovému rozhodnutiu orgánu verejnej správy rozhodnuté). V správnej žalobe žiadal, aby správny súd zrušil rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy zo dňa 03.03.2022 a uložil Sociálnej poisťovni, ústredie povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 10.793,67 € s 5% úrokom z omeškania od 20.02.2020 do zaplatenia, ďalej povinnosť vyplácať žalobcovi predčasný starobný dôchodok mesačne v čiastke 360,57 € od 19.04.2022 s 5% úrokom z omeškania od 20.04.2022 do prvej úhrady predčasného starobného dôchodku. Na základe výzvy Krajského súdu v Žiline zo dňa 08.04.2022 prvostupňový orgán verejnej správy oznámil, že o podanom odvolaní žalobcu proti Rozhodnutiu prvostupňového orgánu verejnej správy č. 540 415 2831 0 zo dňa 03.03.2022 bolo rozhodnuté Rozhodnutím generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne č. 540 415 2831 0 zo dňa 30.04.2022. Žalobca následne podaním doručeným Krajskému súdu v Žiline dňa 11.05.2022 doplnil správnou žalobu podanú dňa 21.03.2022 vzhľadom na vydanie rozhodnutia žalovaného zo dňa 30.04.2022, pričom v doplnku prezentoval svoj výklad časovej aplikácie jednotlivých článkov Zmluvy so záverom, že príslušný na výplatu dôchodku ku dňu rozdelenia ČSFR bola Sociálna poisťovňa Bratislava. Poukázal na rozhodnutie o priznaní predčasného starobného dôchodku zo dňa 13.03.2015, v ktorom sa uvádza, že k 20. 02.2015 žalobca získal 8248 dní obdobia dôchodkového poistenia (presný rozpis je uvedený v priloženom Osobnom liste dôchodkového poistenia). Vyjadril názor, že postup Sociálnej poisťovne je „z dôvodu osoby z Českej republiky: D. E., kvôli ktorému bol žalobcovi odňatý dôchodok v Slovenskej republike z dôvodu, aby sa na jeho niekoľkých identitách mohol niekoľkonásobne obohacovať“. Uviedol, že dôkazy sú na Krajskom súde v Žiline (sp. zn. 10C/37/2022) a poukázal tiež na rozsudok Najvyššieho správneho súdu ČR zo dňa 05.11.2020 a rozsudok Krajského súdu v Brne zo dňa 09.07.2020. Žalobca napokon na základe Uznesenia Krajského súdu v Žiline sp. zn. 16Sa/12/2022-76 zo dňa 30.05.2022, ktorým bol vyzvaný podľa § 59 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „SSP“) na odstránenie väd žaloby a jednoznačné formulovanie žalobného návrhu, doručil Krajskému súdu v Žiline dňa 14.06.2022 doplnenie správnej žaloby, v ktorom upravil žalobný petít a žiadal, aby správny súd zrušil rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy zo dňa 03.03.2022 aj rozhodnutie žalovaného zo dňa 30.04.2022 s tým, že rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy zo dňa 13.03.2015 je právoplatné. Zároveň žiadal priznať náhradu trov konania v rozsahu 100%.

11. Žalobca v správnej žalobe (v znení jej doplnkov) namietal, že žalovaný v rozhodnutí zo dňa 30.04.2022 uviedol, že článok 11 ods. 5 Zmluvy sa vzťahuje výlučne na právne skutočnosti (doby poistenia), ktoré vznikli po 31.12.1992. Predmetná zmluva sa predbežne vykonáva od 01.01.1993. Podľa žalobcu článok 11 ods. 5 Zmluvy (ani ostatné články Zmluvy) nemôžu platiť až od 01.01.1993, pretože, ak je Zmluva predbežne vykonávaná od 01.01.1993, potom sa musí vzťahovať len na dobu, ktorá vznikla pred 01.01.1993 (t. j. do 31.12.1992), kedy bol spoločný štát ČSFR. Poukázal na to, že podľa článku 11 ods. 1 Zmluvy je priamo uvedené, že doby dôchodkového zabezpečenia zabezpečuje ten zmluvný štát, v ktorom sa podľa právnych predpisov zmluvného štátu doby získali. Žalobcovi Sociálna poisťovňa, ústredie dňa 13.03.2015 Rozhodnutím č. 540 415 2831 0 priznala predčasný starobný dôchodok z dôvodu, že podľa § 67 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z. mu vznikol nárok (v SR) na predčasný dôchodok, pretože získal najmenej 15 rokov obdobia dôchodkového poistenia. V SR podľa tohto rozhodnutia žalobca získal 22 rokov a 218 dní, čo je viac ako 15 rokov. Žalobca poukázal na článok 11 ods. 2 Zmluvy a konštatoval, že mu v Českej republike podľa právnych predpisov nevznikol nárok na predčasný starobný dôchodok (potrebných najmenej 32 rokov), preto podľa článku 11 ods. 2 Zmluvy mu je povinná poskytnúť starobný dôchodok Sociálna poisťovňa – ústredie (obdobie trvania ČSFR do 31.12.1992). Podľa žalobcu článok 20 ods. 1 Zmluvy platí len v prípade, ak nárok na dôchodok podľa článku 11 ods. 2 Zmluvy nevznikne v žiadnom zmluvnom štáte, potom sa použije článok 20 ods. 1 v súbehu s článkom 11 ods. 3 písm. a) a b) a ods. 5 Zmluvy, pretože Zmluva je platná za obdobie do 31.12.1992, kedy existoval spoločný štát ČSFR. Od 01.01.1993 sa starobné dôchodky spravujú podľa príslušných predpisov zmluvného štátu, teda podľa predpisov zvlášť Slovenskej republiky a zvlášť Českej republiky. Žalobca súčasne poukázal na článok 33 Zmluvy. Príslušný na výplatu dôchodku ku dňu rozdelenia v čase rozdelenia bol teda podľa žalobcu žalovaný (Sociálna poisťovňa). S poukazom na odôvodnenie rozhodnutia žalovaného, v ktorom tento uviedol, že právoplatným rozhodnutím Sociálnej poisťovne, ústredie č. 540 415 2831 0 zo dňa 13.03.2015 bol žalobcovi priznaný predčasný starobný

dôchodok od 20.02.2015, pričom na základe skutočností uvedených v žiadosti o priznanie predčasného starobného dôchodku boli na nárok na predčasný starobný dôchodok zhodnotené aj doby poistenia získané do 31.12.1992 v súlade s článkom 20 Zmluvy, žalobca uviedol, že tvrdenie žalovaného je účelové, pretože podľa odôvodnenia rozhodnutia o priznaní predčasného dôchodku z 13.03.2015 k 20.02.2015 žalobca získal 8248 dní obdobia dôchodkového poistenia, pričom presný rozpis je uvedený v priloženom osobnom liste dôchodkového poistenia, v ktorom je uvedené toto obdobie do 31.03.1992. Obdobie dôchodkového poistenia získané v Českej republike od 15.04.1992 do 31.12.1992 nie je v osobnom liste dôchodkového poistenia započítané.

12. Žalobca v správnej žalobe (v znení doplnkov) uviedol, že celý tento „cirkus“ je z dôvodu osoby z Českej republiky: D. E., kvôli ktorému bol žalobcovi odňatý dôchodok v Slovenskej republike z dôvodu, aby sa „na jeho niekoľkých identitách mohol niekoľkonásobne obohacovať napriek tomu, že žalobca žiadneho D. E. nepozná, žiadnu zmluvu s ním neuzavrel, čo ho stálo minimálne 150 000,- €, keďže D. E. podal v Slovenskej republike jeden návrh na vykonanie exekúcie, v Českej republike podal ďalšie dva návrhy na vykonanie exekúcie (dôkazy sú na Krajskom súde v Žiline pod sp. zn. 10Co/37/2022).“ Žalobca tiež poukázal na rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu ČR zo dňa 05.11.2020 a na rozhodnutie Krajského súdu v Brne zo dňa 09.07.2020, z ktorých odcitoval niekoľko viet. Žalovaný si podľa žalobcu Rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 24Sa/11/2020 zo dňa 18.11.2020 vysvetlil tak, že zrušil zrušené rozhodnutie sp. zn. 540 415 2831 0 zo dňa 18.11.2019 a sp. zn. 514 415 28310 zo dňa 27.02.2020, dňa 03.03.2022 vydal rozhodnutie č. 540 415 2831 0, v ktorom odníma predčasný starobný dôchodok priznaný rozhodnutím č. 540 415 2831 0 zo dňa 13.03.2015, teda odňal už predtým v roku 2019 odňatý predčasný starobný dôchodok zo dňa 18.11.2019 rozhodnutím č. 540 415 2831 0. Súdne konanie dňa 18.11.2021 bola podľa žalobcu obyčajná „fraška“. Tvrdil, že v prípade, ak sa niečo právoplatne zruší, nie je možné opäť podať správnu žalobu v rovnakej veci. Poukázal na to, že správny súd mu dňa 18.11.2021 rozsudkom priznal náhradu trov konania v celom rozsahu, žiadne trovy konania však neboli správnym súdom vyčíslené. Mal za to, že presnú formuláciu žalobného návrhu už uviedol pri prvej podanej správnej žalobe zo dňa 31.03.2020. Podľa názoru žalobcu, ak sa správny súd nechce odchyliť od predchádzajúceho právoplatného rozhodnutia, musí vydať rovnaké rozhodnutie ako dňa 18.11.2021, žalobca potom podá ďalšiu správnu žalobu a vec bude pokračovať donekonečna. Žalobca poukázal na konanie vo veci jeho synom podanej žaloby o zaplatenie 8 824,71 € na Okresnom súde v Žiline a na následné konanie pred Krajským súdom v Žiline, kde boli vyčíslené trovy konania odvolacieho súdu jeden a pol mesiaca po vydaní „zmanipulovaného rozsudku Krajským súdom v Žiline.“ Poukázal tiež na skutočnosť, že môže podať akúkoľvek žalobu, Krajský súd v Žiline si to prispôsobí k svojmu obrazu. Napokon uviedol, že od 20.02.2020 nikto za neho nehradí zdravotné poistenie.

Vyjadrenie žalovaného

13. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe poukázal na vydané rozhodnutia prvostupňového orgánu verejnej správy i žalovaného a uviedol, že žalobca v správnej žalobe namieta odňatie predčasného starobného dôchodku a domáha sa výplaty predčasného starobného dôchodku odo dňa jeho odňatia v sume 10.793,67 € s príslušenstvom, pričom súčasne spochybňuje výklad článku 11 a aplikáciu článku 20 Zmluvy tvrdiac, že na výplatu dôchodku ku dňu rozdelenia je príslušná Sociálna poisťovňa. Žalovaný ďalej uviedol, že rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy zo dňa 03.03.2022, (ktorým bol žalobcovi podľa článku 20 ods. 1 Zmluvy a podľa § 112 ods. 2 až 6 Zákona o sociálnom poistení od 20.02.2020 odňatý predčasný starobný dôchodok a ktoré bolo potvrdené rozhodnutím žalovaného zo dňa 30.04.2022) je realizáciou Rozsudku Krajského súdu v Žiline sp. zn. 24Sa/11/2020 zo dňa 18.11.2021. Žalovaný vo vyjadrení zopakoval právnu argumentáciu uvedenú v odôvodnení rozhodnutia žalovaného týkajúcu sa aplikácie Zmluvy medzi SR a ČR o sociálnom zabezpečení, ktorá nadobudla účinnosť 01.01.1993 a ktorá upravuje vzájomné vzťahy a právne skutočnosti, ktoré vznikli a trvali po 01.01.1993 a osobitnými ustanoveniami aj vzťahy, ktoré vznikli a trvali do 31.12.1992. Zdôraznil, že ustanovenie článku 11 ods. 5 Zmluvy sa vzťahuje výlučne na právne skutočnosti (doby poistenia), ktoré vznikli po 31.12.1992. Pravidlá hodnotenia dôb poistenia získaných pred 01.01.1993 upravuje ustanovenie článku 20 Zmluvy. Pretože doba zamestnania, ktorú žalobca získal u zamestnávateľa S&B s.r.o., Odolena voda, Česká republika v období od 15.04.1992 do 31.12.1992, trvala iba do 31.12.1992, nevzťahuje sa na ňu aplikácia článku 11 ods. 5 Zmluvy. Poukázal na vstup SR aj ČR do EÚ (dňom 01.05.2004) a na platnosť dohovorov, ktoré sú uvedené v Prílohe II k nariadeniu, ako aj na článok 8 ods. 1 k nariadenia č. 883/2004 a na článok 8 ods. 1 nariadenia č. 987/2009, v zmysle ktorých sa po vstupe SR a ČR do EÚ naďalej uplatňuje článok 20 Zmluvy a článok 15 Správnej dohody. Ku dňu rozdelenia ČSFR (k 31.12.1992) bol žalobca zamestnaný u zamestnávateľa S&B s.r.o., Odolena voda, ktorý mal k 31.12.1992 sídlo na území ČR, a preto s poukazom na článok 20 ods. 1 Zmluvy všetky doby zabezpečenia, ktoré získal pred 01.01.1993, sa považujú za doby

zabezpečenia Českej republiky a dôchodok za ne je príslušná poskytnúť Česká správa sociálneho zabezpečenia. Prvostupňový orgán verejnej správy priznal a vyplácal žalobcovi predčasný starobný dôchodok od 20.05.2015, pretože v žiadosti o predčasný dôchodok uviedol, že v období od 01.04.1992 do 31.12.1992 nebol zamestnaný a uvedené obdobie nebolo preukázané. Dodatočne predložil doklady preukazujúce pracovnú činnosť v období od 15.04.1992 do 31.12.1992 u zamestnávateľa S&B s.r.o., Odolena voda, Česká republika a nositeľ poistenia Českej republiky po zohľadnení preukázanie uvedenej skutočnosti zaslal Sociálnej poisťovni doklad o zamestnaní a nové potvrdenie o dobách poistenia, ktorým potvrdil, že žalobca získal obdobie dôchodkového poistenia v rozsahu 16 253 dní (po započítaní všetkých dôb poistenia získaných aj do 31.12.1992 podľa článku 20 Zmluvy). Vzhľadom na preukázanie nových skutočností bol prvostupňový orgán verejnej správy povinný opätovne posúdiť nárok žalobcu na predčasný starobný dôchodok, pričom konštatoval, že doby poistenia, ktoré žalobca získal do 31.12.1992, sa považujú za doby poistenia získané podľa právnych predpisov Českej republiky. Po 01.01.1993 žalobca nezískal žiadne obdobie dôchodkového poistenia podľa právnych predpisov Slovenskej republiky, preto nespĺňa podmienku nároku na predčasný starobný dôchodok podľa § 67 ods. 1 Zákona o sociálnom poistení a predčasný starobný dôchodok mu bol odňatý správne, v súlade s článkom 20 Zmluvy a príslušnými právnymi predpismi o sociálnom poistení. Žalovaný poukázal na to, že starobný dôchodok bol žalobcovi priznaný rozhodnutím ČSSZ zo dňa 09.10.2014 od 16.04.2014 v sume 5.129,- Kč mesačne a rozhodnutím ČSSZ zo dňa 04.11.2019 mu bol starobný dôchodok zvýšený od 16.04.2014 na sumu 10.957,- Kč mesačne. Nový výpočet dôchodku k 16.04.2019 bol podľa odôvodnenia rozhodnutia zo dňa 16.04.2019 vykonaný z dôvodu, že žalobca podaním z 15.07.2019 dodatočne predložil doklady preukazujúce zamestnanie od 15.04.1992 do 31.12.1992 u zamestnávateľa S&B s.r.o., Odolena voda, ktorý mal k 31.12.1992 sídlo na území ČR a bol zapísaný v obchodnom registri ČR. K námietke žalobcu týkajúcej sa uhradenia zdravotného poistenia Sociálnou poisťovňou žalovaný uviedol, že podľa § 128 ods. 3 Zákona o sociálnom poistení Sociálna poisťovňa platí len poistné na starobné poistenie za poberateľov úrazovej renty priznanej podľa § 88 do dovŕšenia dôchodkového veku alebo do priznania predčasného starobného dôchodku zo základného fondu úrazového poistenia do základného fondu starobného poistenia. Ďalej poukázal na to, že štát je platiteľom poistného v prípadoch stanovených v § 11 ods. 7 písm. b) zákona č. 580/5004 Z. z. o zdravotnom poistení, pričom verejné zdravotné poistenie spadá do právomoci zdravotných poisťovní. Žalovaný navrhol, aby správny súd správnu žalobu žalobcu ako nedôvodnú zamietol.

Replika žalobcu

14. Žalobca v replike k vyjadreniu žalovaného uviedol, že nenamieta správnosť rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredie č. 540 415 2831 0 zo dňa 13.03.2015. Poukázal na to, že ČSSZ mu dňa 04.11.2019 priznala predčasný dôchodok, o ktorý nežiadal, v roku 2014 mu ČSSZ nepriznala celú základnú výmeru, v roku 2015 mu ČSSZ „vymerala“ predčasný starobný dôchodok vo výške 5.229,- Kč/mesiac (t. j. 191,66 €), keď v SR mal za približne rovnakú dobu a vymeriavací základ predčasný starobný dôchodok vo výške 308,90 €. Je preto nemysliteľné, aby požiadal ČSSZ o vyplácanie predčasného starobného dôchodku, aby mal nižší dôchodok o viac ako 100,- € a platil si zdravotné poistenie. Ďalej poukázal na to, že v rozhodnutí ČSSZ zo dňa 04.11.2019 mu za obdobie od 15.04.1992 do 31.12.1992 nebol priznaný žiaden príjem (t. j. je otázne, či spoločnosť S&B s.r.o. za žalobcu odvádzala sociálne a zdravotné poistenie). Žalobca v replike poukázal na článok 11 ods. 1 a 2 Zmluvy, podľa ktorého, ak vznikne nárok na dôchodok len na jednom území, potom dôchodok vypláca ten štát, v ktorom vznikol podľa právnych predpisov nárok na dôchodok. Žalobca mal za to, že jemu vznikol nárok na dôchodok v Slovenskej republike a v Českej republike mu nárok na dôchodok nevznikol. Žiadal, aby správny súd rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy zo dňa 03.03.2022 aj rozhodnutie žalovaného zo dňa 30.04.2022 zrušil a rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy (o priznaní predčasného starobného dôchodku) zo dňa 13.03.2015 „uznal za právoplatné a žalovanému uložil povinnosť hradiť zdravotné poistenie od 20.02.2020“ a tiež žiadal, aby „žalobcovi uhradil zaplatenú čiastku za uhradené zdravotné poistenie od 20.02.2020.“

Posúdenie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov

15. Zákom č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol zriadený Správny súd v Banskej Bystrici. Podľa § 3 ods. 3 písm. a) citovaného zákona výkon súdnictva prechádza od 01. júna 2023 z krajských súdov na správne sudy vo všetkých veciach, v ktorých je od 01. júna 2023 daná právomoc správnych súdov, a to z Krajského súdu v Banskej Bystrici, Krajského súdu v Trenčíne a Krajského súdu v Žiline na Správny súd v Banskej Bystrici. Vzhľadom na uvedené sa toto konanie vedené pôvodne na Krajskom súde v Žiline pod sp. zn. 16Sa/12/2022 vedie na Správnom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. ZA-16Sa/12/2022.

16. Správny súd v Banskej Bystrici ako správny súd vecne príslušný podľa § 10 SSP a miestne príslušný podľa § 13 ods. 3 SSP preskúmal na nariadenom pojednávaní napadnuté rozhodnutie žalovaného, ako aj prvostupňové rozhodnutie orgánu verejnej správy, vrátane postupu, ktorý vydaniu predmetných rozhodnutí predchádzal, a to v celom rozsahu (§ 203 ods. 2 SSP), pričom dospel k záveru, že správna žaloba nie je dôvodná. Žaloba žalobcu je osobitným druhom správnej žaloby, a to žalobou v sociálnych veciach, ktorá je upravená v Tretej časti Správneho súdneho poriadku. K správnym žalobám fyzických osôb v sociálnych veciach správne súdy pristupujú v zásade neformálne. Podľa § 134 ods. 1 SSP je správny súd viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, ak nie je ďalej ustanovené inak. Výnimky z tohto všeobecného pravidla sú vymedzené v § 134 ods. 2 SSP, pričom medzi tieto výnimky patrí aj správna žaloba v sociálnych veciach podľa § 6 ods. 2 písm. c) SSP, ak je žalobcom fyzická osoba.

17. Žalobca na pojednávaní zotrval na dôvodoch podanej správnej žaloby a žiadal, aby správny súd rozhodnutie žalovaného i rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy zrušil, pretože boli nesprávne právne posúdené doby poistenia a nárok na predčasný starobný dôchodok žalobcu. Mal za to, že by malo zostať platné rozhodnutie Sociálnej poisťovne zo dňa 13.03.2015, ktorým bol žalobcovi priznaný predčasný starobný dôchodok, pretože mal odrobených 22 rokov a splnil podmienky pre priznanie dôchodkovej dávky na území SR podľa slovenských právnych predpisov. Tvrdil, že pokiaľ žalovaný rozhodoval s poukazom na čl. 20 Zmluvy uzatvorenej medzi ČR a SR o sociálnom zabezpečení nepostupoval správne, pretože podľa neho Zmluva bola platná len do 31.12.1992 a bolo potrebné aplikovať čl. 11 ods. 2 alebo ods. 5 predmetnej Zmluvy. Mal mu byť preto ponechaný priznaný predčasný starobný dôchodok, resp. tento mu nemal byť odňatý. Vec bola podľa žalobcu nesprávne právne posúdená. Na pojednávaní žalobca uviedol, že nie je sporné, že v spoločnosti S&B s.r.o., Odolena voda, ČR bol zamestnaný od 15.04.1992 do 31.12.1992, po 01.01.1993 nepracoval na území SR a po 01.01.1993 nemal na území SR žiadne doby poistenia ani zamestnania, od 01.02.1993 pracoval opäť v ČR. Žalobca súčasne poukazoval na postup a vydané rozhodnutia ČSSZ v jeho prípade, pričom uviedol, že mal priznaný dôchodok v ČR a tento bol určený aj za doby poistenia získané na území SR, avšak tento dôchodok bol nižší, ako mu bol priznaný Sociálnou poisťovňou v SR.

18. Právna zástupkyňa žalovaného na pojednávaní zotrvala na zákonnosti rozhodnutí žalovaného i prvostupňového orgánu verejnej správy, ktorými bol realizovaný Rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 18.11.2021. Mala za to, že v odôvodnení rozhodnutí bolo zrozumiteľne uvedené, z akého dôvodu bolo potrebné aplikovať čl. 20 Zmluvy medzi ČR a SR. Argumentovala, že pre určenie nároku na dôchodok a pre určenie subjektu, ktorý bude rozhodovať o nároku na dávku a bude hodnotiť jednotlivé doby poistenia, bolo rozhodné, že žalobca bol zamestnaný ku dňu rozdelenia ČSFR (t. j. k 31.12.1992) u zamestnávateľa, ktorý mal sídlo zapísané v obchodnom registri v ČR a aj podľa čl. 15 Správnej dohody mali byť určené rozhodné doby dôchodkového poistenia v štáte podľa sídla zamestnávateľa žalobcu, ktoré bolo zapísané v obchodnom registri v ČR. Žalovaný preto správne aplikoval čl. 20 Zmluvy a čl. 11 Zmluvy nemal byť aplikovaný. Ku konaniu z roku 2015, ktorého výsledkom bolo rozhodnutie o priznaní predčasného dôchodku žalobcovi, zástupkyňa žalovaného poukázala na to, že žalobca uvedenú dobu, v ktorej pracoval od 15.04.1992 do 31.12.1992 u zamestnávateľa so sídlom zapísaným v obchodnom registri v ČR, ani tohto zamestnávateľa neuviedol vo svojej žiadosti o predčasný starobný dôchodok a to napriek tomu, že každý žiadateľ je podľa Zákona o sociálnom poistení povinný pri podaní žiadosti o dávku uviesť všetky rozhodné skutočnosti potrebné pre posúdenie vzniku nároku na dávku, čo žalobca neurobil. Zástupkyňa žalobcu žiadala, aby správny súd žalobu zamietol ako bezdôvodnú.

19. Predmetom preskúmvacieho konania je rozhodnutie žalovaného, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy o odňatí predčasného starobného dôchodku, (ktorý bol žalobcovi priznaný rozhodnutím Sociálnej poisťovne, ústredie č. 540 415 2831 0 zo dňa 13.03.2015), ako aj konanie, ktoré vydaniu týchto rozhodnutí predchádzalo.

20. Tak, ako už bolo vyššie uvedené, správny súd posudzoval zákonnosť rozhodnutia žalovaného, pričom nebol viazaný žalobnými bodmi a rozsahom správnej žaloby, nakoľko ide o správu žalobu fyzickej osoby, a teda ju posudzoval neformálne podľa § 202 ods. 2 SSP. Vychádzal pritom zo skutkového a právneho stavu, ktorý tu existoval v čase právoplatnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného (§ 135 ods. 1 SSP v spojení s § 493e SSP). Žalobca na pojednávaní upresnil/ustálil petit správnej žaloby tak, že žiadal, aby správny súd po vykonaní prieskumu zákonnosti rozhodnutie žalovaného i rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy zrušil a vec vrátil orgánu verejnej správy na ďalšie konanie.

21. Podľa § 2 ods. 1, 2 SSP (1) V správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

(2) Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej

správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

22. Podľa § 6 ods. 2 písm. c) SSP správne súde rozhodujú v konaniach o správnych žalobách v sociálnych veciach.

23. Podľa § 134 ods. 1, 2 písm. d) SSP (1) Správny súd je viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, ak nie je ďalej ustanovené inak.

(2) Správny súd nie je viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, ak

d) ide o veci podľa § 6 ods. 2 písm. c), ak je žalobcom fyzická osoba.

24. Podľa § 135 ods. 1 SSP v znení účinnom do 30.06.2023 na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy.

25. Podľa § 199 ods. 1 písm. a), 2, 3 SSP (1) Sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie podľa písm. a) rozhodovanie Sociálnej poisťovne.

(2) V konaní podľa tejto hlavy správny súd zohľadňuje špecifické potreby vychádzajúce zo zdravotného stavu a sociálneho postavenia účastníka konania - fyzickej osoby a poskytuje jej poučenie o jej procesných právach a povinnostiach.

(3) Ak nie je v tejto hlave ustanovené inak, použijú sa na konanie v sociálnych veciach ustanovenia o konaní o všeobecnej správnej žalobe.

26. Podľa § 202 ods. 2 SSP správnu žalobu fyzickej osoby správny súd posudzuje neformálne. Ak je žalobcom právnická osoba, správna žaloba musí obsahovať všetky náležitosti uvedené v odseku 1 a § 182 ods. 1.

27. Podľa § 203 ods. 2 SSP pri správnej žalobe fyzickej osoby nie je správny súd viazaný žalobnými bodmi.

28. Podľa § 112 ods. 2, 6 Zákona o sociálnom poistení (2) Dávka sa odníme, ak zanikol nárok na dávku alebo ak sa zistí, že sa dávka priznala neprávom.

(6) Dávka sa odníme, zníži alebo jej výplata sa zastaví odo dňa nasledujúceho po dni, ktorým uplynulo obdobie, za ktoré sa dávka už vyplácala.

29. Podľa článku 11 ods. 1 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení, ktorá bola publikovaná v Zbierke zákonov pod č. 318/1994 (ďalej len „Zmluva“) rozsah a spôsob hodnotenia dôb zabezpečenia sa spravujú právnymi predpismi toho zmluvného štátu, v ktorého dôchodkovom zabezpečení sa tieto doby získali, a ustanoveniami článku 20 tejto Zmluvy.

30. Podľa článku 15 Zmluvy, ak je na nárok na dávku potrebná určitá doba zabezpečenia, započítavajú sa do nej aj doby zabezpečenia získané v druhom zmluvnom štáte, doby zabezpečenia, ktoré sa prekrývajú, sa započítavajú iba raz.

31. Podľa článku 20 ods. 1 Zmluvy doby zabezpečenia získané pred dňom rozdelenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky sa považujú za doby zabezpečenia toho zmluvného štátu, na ktorého území mal zamestnávateľ občana sídlo ku dňu rozdelenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky alebo naposledy pred týmto dňom.

32. Podľa článku 15 ods. 1 Správnej dohody o vykonávaní Zmluvy sa sídlom zamestnávateľa rozumie adresa, ktorá je ako sídlo zapísaná v obchodnom registri. Ak je zamestnávateľom fyzická osoba, sídlom je adresa, ktorá je v obchodnom registri uvedená ako miesto podnikania, ak je zamestnávateľom odštepny závod alebo iná organizačná zložka zapísaná v obchodnom registri, sídlom zamestnávateľa sa rozumie adresa tohto odštepneho závodu alebo organizačnej zložky.

33. Podľa článku 8 ods. 1 nariadenia č. 883/2004 a nariadenia č. 987/2009 sa po vstupe SR a ČR do Európskej únie naďalej uplatňuje článok 20 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou

o sociálnom zabezpečení a článok 15 Správnej dohody o vykonávaní Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení.

34. Podľa článku 8 nariadenia č. 883/2004 ustanovenia vykonávacieho nariadenia nahrádzajú ustanovenia dojednaní o uplatňovaní dohovorov uvedených v prílohe II. k základnému nariadeniu, ak sú ustanovenia uvedených dojednaní obsiahnuté v prílohe 1 k vykonávaciemu nariadeniu, ktorým je nariadenie č. 987/2009, podľa ktorého sa naďalej uplatňuje článok 15 a 16 Správnej dohody o vykonávaní Zmluvy.

35. Správny súd z administratívneho spisu zistil, že žalobca žiadosťou zo dňa 20.02.2015 (tlačivo) požiadal prvostupňový orgán verejnej správy o priznanie predčasného starobného dôchodku, pričom v Prílohe č. 1 k žiadosti o predčasný starobný dôchodok uviedol, že v období od 18.06.1974 do 31.03.1992 bol zamestnaný u zamestnávateľa Doprastav š. p. Bratislava, v období od 01.03.1992 (správne malo byť uvedené od 01.04.1992) do 31.03.1993 bol nezamestnaný, neevidovaný, nepracoval ani na území Českej republiky. Žalobca teda v prílohe k žiadosti o dôchodok výslovne uviedol, že v období od 01.03.1992, resp. správne od 01.04.1992 do 31.01.1993 bol nezamestnaný, neevidovaný a nebol zamestnaný ani v Českej republike. Zo žalobcom uvedených údajov teda vyplývalo, že žalobca pred dňom 31.12.1992, t. j. pred dňom rozdelenia ČSFR (pre účely posúdenia rozhodných skutočností z hľadiska aplikácie čl. 20 Zmluvy) pracoval u zamestnávateľa so sídlom na území SR (Doprastav š. p., Bratislava). Správny súd poukazuje pritom na skutočnosť, že do uvedeného obdobia spadá aj obdobie od 15.04.1992 do 31.12.1992, t. j. obdobie, v ktorom bol žalobca podľa Oznámenia ČSSZ preukázateľne zamestnaný u zamestnávateľa S&B s.r.o., Odolena voda, Česká republika. Na základe žalobcom predložených (neúplných, resp. skutočnosti nezodpovedajúcich) podkladov orgán verejnej správy rozhodnutím č. 540 415 2831 0 zo dňa 13.03.2015 žalobcovi podľa § 67 ods. 1 a § 82 Zákona o sociálnom poistení a podľa čl. 52 ods. 1 písm. a) a ods. 4 nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia v znení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 988/2009 priznal predčasný starobný dôchodok od 20.02.2015 v sume 308,90 € mesačne. Podľa odôvodnenia predmetného rozhodnutia žalobca ku dňu 20.02.2015 získal 8 248 dní obdobia dôchodkového poistenia, čo predstavuje 22 rokov a 218 dní.

36. Z administratívneho spisu i z vyhlásenia samotného žalobcu na pojednávaní vyplýva, že žalobca na území Slovenskej republiky po 31.12.1992 nebol zamestnaný vôbec a tak v Slovenskej republike po 01.01.1993 nezískal žiadne obdobie dôchodkového poistenia.

37. Medzi účastníkmi konania nebolo sporné (a vyplýva to aj z obsahu administratívneho spisu), že žalobca požiadal o predčasný starobný dôchodok Sociálnu poisťovňu žiadosťou zo dňa 20.02.2015, pričom v žiadosti a jej prílohách neuviedol údaj o tom, že v období od 15.04.1992 do 31.12.1992 bol zamestnaný u zamestnávateľa S&B s.r.o., Odolena voda, Česká republika. Sporná nebola ani skutočnosť, že žalobca v uvedenom období, t. j. ku dňu rozdelenia ČSFR (31.12.1992) bol zamestnaný u uvedeného zamestnávateľa, ktorý mal ku dňu 31.12.1992 sídlo na území Českej republiky (zapísané v obchodnom registri). Medzi účastníkmi konania bola sporná aplikácia čl. 20 Zmluvy medzi SR a ČR o sociálnom zabezpečení, publikovanej pod č. 318/1994, pre účely určenia dôb dôchodkového zabezpečenia žalobcu príslušného zmluvného štátu.

38. Zmluva medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení je medzinárodnou zmluvou spĺňajúcou podmienky platnosti, ratifikácie a vyhlásenia, dostatočne jasne a priamo zakladá práva a povinnosti subjektov, a preto je priamo aplikovateľná.

39. Českú a Slovenskú Federatívnu Republiku z pohľadu sociálneho zabezpečenia do 31.12.1992 charakterizoval jednotný systém dôchodkového poistenia. K rozdeleniu tejto sústavy došlo až rozpadom spoločného štátu - ČSFR a vznikom Českej republiky a Slovenskej republiky, t. j. dňom 01.01.1993. Z hľadiska vtedajšieho práva bolo právne irelevantné, v ktorej časti ČSFR bol občan zamestnaný, resp. kde mal sídlo jeho zamestnávateľ. Úprava vzájomných vzťahov v sociálnej oblasti sa po vzniku dvoch samostatných štátov uskutočnila uzatvorením Zmluvy publikovanej pod č. 318/1994 Z. z. - dvojstrannou medzinárodnou zmluvou koordinačného charakteru, prostredníctvom ktorej sa okrem iného rozdelila medzi oba štáty zodpovednosť za nároky vyplývajúce z účasti na dôchodkovom systéme zaniknutej ČSFR. Zmluva vychádza zo základných princípov v oblasti sociálneho zabezpečenia obsiahnutých v pôvodných predpisoch Európskej únie o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia migrujúcich

osôb (nariadenie rady (ES) č. 1408/71 a č. 574/72) a v nariadeniach, ktoré ich nahradili (nariadenie č. 883/2004 a č. 987/2009). Tieto princípy (rovnosť zaobchádzania, sčítanie dôb poistenia pre vznik nároku na dávku, výplata dávok od druhého zmluvného štátu) sú zahrnuté aj v iných bilaterálnych zmluvách dojednaných Slovenskou republikou s inými štátmi. Súčasťou koordinačných nariadení sa stali aj články 11, 20 a 33 a od vstupu Českej republiky a Slovenskej republiky do Európskej únie sa tieto koordinačné nariadenia priamo aplikujú v oboch štátoch. Na rozdiel od iných zmlúv však musela Zmluva, okrem vyššie uvedených štandardných medzinárodných princípov, upraviť aj situácie, ktoré vznikli rozdelením ČSFR, a to spôsobom spočívajúcim v pomernom rozdelení práv a povinností vyplývajúcich z existencie predošlého spoločného štátu medzi obidva novovzniknuté samostatné štáty a stanoviť zásady pre rozdelenie nákladov na platenie dôchodkov za doby zabezpečenia (poistenia) získané občanmi v spoločnom štáte. Základným pravidlom upravujúcimi problematiku tzv. česko - slovenských dôchodkov je článok 20 Zmluvy, podľa ktorého doby zabezpečenia získané pred dňom rozdelenia ČSFR sa považujú za doby zabezpečenia toho zmluvného štátu, na území ktorého bolo sídlo zamestnávateľa ku dňu rozdelenia ČSFR (31.12.1992) alebo naposledy pred týmto dňom. Ďalej bola uzatvorená Správna dohoda o vykonávaní Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení uverejnená pod č.175/1995 Z. z., podľa ktorej článku 15 ods. 1 sa sídlom zamestnávateľa rozumie adresa, ktorá je ako sídlo zapísaná v obchodnom registri.

40. V preskúmvanej veci bolo nesporné, že žalobca od 15.04.1992 do 31.12.1992, t. j. ku dňu zmeny v štátovom usporiadaní a rozdelení ČSFR na dva samostatné štáty, bol zamestnaný u zamestnávateľa S&B s.r.o., Odolena voda, ktorý mal k 31.12.1992 sídlo na území Českej republiky, ktorého adresa sídla bola zapísaná v obchodnom registri. Všetky doby dôchodkového poistenia, ktoré získal žalobca k tomuto dňu, t. j. k 31.12.1992, vrátane dôb dôchodkového poistenia získaných na území Slovenskej republiky, sa preto podľa článku 15 ods. 2 Správnej dohody o vykonávaní Zmluvy a podľa článku 20 ods. 1 Zmluvy považujú za doby zabezpečenia toho zmluvného štátu, na ktorého území mal zamestnávateľ občana (žalobcu) sídlo ku dňu rozdelenia ČSFR alebo naposledy pred týmto dňom, t. j. považujú sa za doby zabezpečenia Českej republiky a dôchodok za ne je príslušná vyplácať Česká správa sociálneho zabezpečenia. To znamená, že aj doby zamestnania získané na území Slovenskej republiky do 31.12.1992 je na dôchodkové účely príslušný hodnotiť nositeľ poistenia Českej republiky. Vzhľadom k tomu, že žalobca po 31.12.1992 nezískal podľa právnych predpisov Slovenskej republiky žiadne obdobie dôchodkového poistenia, nakoľko po tomto hraničnom dátume nebol na území SR zamestnaný vôbec, nespĺňa podmienky nároku na predčasný starobný dôchodok podľa právnych predpisov Slovenskej republiky. V dôsledku tejto skutočnosti mohla žalobcovi zhodnotiť na dôchodkové účely tieto doby zamestnania len Česká správa sociálneho zabezpečenia podľa právnych predpisov Českej republiky. Všetky doby poistenia (zamestnania), ktoré získal žalobca ku dňu rozdelenia ČSFR (t. j. ku dňu 31.12.1992), sa potom podľa článku 20 ods. 1 Zmluvy medzi SR a ČR o sociálnom zabezpečení, uverejnenej v Prílohe II nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia, považujú za doby poistenia získané v Českej republike a dôchodok za ne je príslušná poskytnúť Česká správa sociálneho zabezpečenia zo sociálneho systému Českej republiky.

41. Správny súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že právnu otázku posudzovania doby dôchodkového poistenia po zániku ČSFR rieši rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7So/114/2011 zo dňa 31.07.2012 publikované v Zbierke stanovísk a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 69/2013, v ktorom NS SR vyslovil: „Ak mal zamestnávateľ poistenca 31. decembra 1992 sídlo v Českej republike ku dňu zmeny v štátovom usporiadaní a rozdelení Českej a Slovenskej federatívnej republiky na dva samostatné štáty alebo naposledy pred týmto dňom, všetky doby dôchodkového poistenia, ktoré získal k tomuto dňu na území Slovenskej republiky sa považujú za doby poistenia v Českej republike.“

42. V kontexte čl. 11 ods. 1, čl. 15 a čl. 20 ods. 1 Zmluvy je potrebné za doby dôchodkového zabezpečenia, ktoré občan ČSFR získal pred dňom rozdelenia ČSFR, považovať všetky doby zabezpečenia bez ohľadu na to, na území ktorého z týchto dvoch štátov boli získané. Podstatné kritérium, určujúce, pod ktorý poistný dôchodkový systém sa podriadia všetky doby zabezpečenia získané pred dňom rozdelenia ČSFR, je územie zmluvného štátu, t. j. SR alebo ČR ako bývalých členských štátov federácie, na ktorom sa nachádzalo sídlo posledného zamestnávateľa poistenca, resp. občana rozdeleného štátu. To znamená, že ak bol občan ČSFR zamestnaný ku dňu rozdelenia ČSFR alebo naposledy pred týmto dňom u zamestnávateľa sídlaceho v Českej republike, všetky ostatné doby zabezpečenia, ktoré pred rozdelením ČSFR, t. j. pred 01. januárom 1993, získal u rôznych

zamestnávateľov, t. j. aj u zamestnávateľov so sídlom na území Slovenskej republiky, sa považujú za doby zabezpečenia Českej republiky.

43. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti bol postup orgánov verejnej správy, ktoré v preskúmvanej veci pri rozhodovaní o odňatí dôchodkovej dávky (predčasného starobného dôchodku) priznanej rozhodnutím zo dňa 13.03.2015, aplikovali ust. § 112 ods. 2 a 6 Zákona o sociálnom poistení v spojení s čl. 20 ods.1 Zmluvy, výsledkom správneho právneho posúdenia veci, pretože bolo zistené, že dávka (predčasný starobný dôchodok) bola žalobcovi priznaná neprávom.

44. Žalobca v správnom súdnom konaní neuviedol žiadnu relevantnú právnu argumentáciu odôvodňujúcu aplikáciu čl. 11 ods. 2 alebo 5 Zmluvy v preskúmvanom prípade, svoje tvrdenie o nesprávnom právnom posúdení veci založil na tom, že Zmluva bola platná len do 31.12.1992. Tvrdenie, že „čl. 20 Zmluvy nie je aplikovateľný, pretože Zmluva bola platná len do 31.12.1992“, je jednak v rozpore s čl. 34 predmetnej Zmluvy, v zmysle ktorého táto zmluva nadobudne platnosť po tom, ako ju podľa svojich predpisov schvália obidve zmluvné strany, pričom žalobca neuviedol žiadne konkrétne skutočnosti, z ktorých by bolo možné vyvodiť záver o platnosti predmetnej Zmluvy len do 31.12.1992 (je pritom nepochybné, že Zmluva medzi SR a ČR o sociálnom zabezpečení je medzinárodnou zmluvou spĺňajúcou podmienky platnosti, ratifikácie a vyhlásenia), a jednak je nelogické, keď samotný žalobca na jednej strane tvrdí, že čl. 20 Zmluvy nie je možné aplikovať z dôvodu platnosti Zmluvy len do 31.12.1992, na druhej strane sa však dovoľáva aplikácie článkov 11 ods. 2 alebo 5 predmetnej Zmluvy, ktorá bola podľa jeho tvrdenia platná len do 31.12.1992. Žalobca súčasne neprodukoval žiadne konkrétne a relevantné výhrady k dôvodom, ktorými prvostupňový orgán verejnej správy i žalovaný vo svojich rozhodnutiach odôvodnili neaplikovanie čl. 11 ods. 2 alebo 5 Zmluvy. Správny súd pritom konštatuje, že prvostupňový orgán verejnej správy i žalovaný sa v odôvodnení rozhodnutí zaoberali otázkou ne/aplikácie čl. 11 ods. 5 Zmluvy v preskúmvanej veci a žalovaný sa v odôvodnení rozhodnutia vysporiadal s odvolacími námietkami žalobcu, t. j. orgány verejnej správy sa riadili právnym názorom, resp. pokynmi vyplývajúcimi z Rozsudku Krajského súdu v Žiline zo dňa 8.11.2022. Pokiaľ žalobca poukazoval na čl. 11 ods. 5 Zmluvy, správny súd uvádza, že žalobca požiadal Sociálnu poisťovňu o predčasný starobný dôchodok žiadosťou zo dňa 20.02.2015 (ku dňu 20.02.2015), pričom z obsahu administratívneho spisu (i z výpovede žalobcu) vyplýva, že doba zabezpečenia získaná v ČR ku dňu podania žiadosti žalobcu nebola kratšia ako jeden rok, keďže žalobca bol preukázateľne zamestnaný na území ČR v období od 15.04.1992 do 31.12.1992 a v období od 01.02.1993 do 17.02.2015. Správny súd pre úplnosť poukazuje aj na skutočnosť, že citácia čl. 11 ods. 1 Zmluvy žalobcom v správnej žalobe je nepresná a nezodpovedá textu cit. článku. Z ustanovenia čl. 11 ods. 1 Zmluvy nevyplýva, že „doby dôchodkového zabezpečenia zabezpečuje ten zmluvný štát, v ktorom sa podľa právnych predpisov zmluvného štátu doby získali.“ Ustanovenie čl. 11 ods.1 Zmluvy stanovuje, že „rozsah a spôsob hodnotenia dôb zabezpečenia sa spravujú právnymi predpismi toho zmluvného štátu, v ktorého dôchodkovom zabezpečení sa tieto doby získali a ustanoveniami čl. 20 ods. 1 zmluvy.“ Pravidlá hodnotenia dôb zabezpečenia/poistenia z časového hľadiska (získaných pred 01.01.1993) teda upravuje čl. 20 Zmluvy.

45. Pokiaľ žalobca poukazoval na argumentáciu Sociálnej poisťovne uvedenú v odôvodnení rozhodnutia zo dňa 13.03.2015 (o priznaní predčasného starobného dôchodku), správny súd uvádza, že predmetné rozhodnutie vychádzalo z podkladov, ktoré neboli úplné, keďže samotný žalobca v žiadosti, resp. v jej prílohách uviedol, že v období pred 01.01.1993 bol naposledy zamestnaný u zamestnávateľa Doprastav š. p. Bratislava, t. j. u zamestnávateľa so sídlom na území Slovenskej republiky, v dôsledku čoho Sociálna poisťovňa podmienky žalobcom uplatneného nároku na dôchodkovú dávku posudzovala podľa slovenských právnych predpisov (pozn. správneho súdu - v súlade s čl. 11 ods. 1 a čl. 20 ods.1 Zmluvy), pričom až na základe žalobcom (dňa 17.07.2019) dodatočne predložených dokladov (Potvrdenie o dobe zamestnania u zamestnávateľa S&B s.r.o., Odolena voda, Česká republika) ČSSZ následne dňa 04.11.2019 (podaním zo dňa 29.10.2019) oznámila Sociálnej poisťovni správne doby poistenia žalobcu (žalobca celkovo získal obdobie dôchodkového poistenia v rozsahu 16 253 dní, po započítaní všetkých dôb poistenia získaných aj do 31.12.1992 podľa čl. 20 Zmluvy) a skutočnosť, že k 31.12.1992 bol žalobca zamestnaný u zamestnávateľa so sídlom na území Českej republiky zapísaným v obchodnom registri. Prvostupňový orgán verejnej správy tak postupoval v súlade s § 112 ods. 2 Zákona o sociálnom poistení, keď po zistení, že žalobcovi bola dôchodková dávka (predčasný starobný dôchodok) priznaná neprávom, rozhodol o jej odňatí.

46. Pokiaľ žalobca poukazoval na Osobný list dôchodkového poistenia, ktorý tvorí súčasť rozhodnutia zo dňa 13.03.2015 o priznaní predčasného starobného dôchodku a tvrdil, že napriek tomu, že v ňom nie je zahrnuté obdobie dôchodkového poistenia žalobcu v ČR od 15.04.1992 do 31.12.1992, žalovaný v rozhodnutí zo dňa 30.04.2022 uviedol, že v rozhodnutí zo dňa 13.03.2015 boli zhodnotené aj doby poistenia získané do 31.12.1992 v súlade s čl. 20 Zmluvy, správny súd uvádza, že z kontextu rozhodnutia nesporne vyplýva, že žalovaný mal na mysli obdobie pred týmto dátumom (doby poistenia získané do 31.12.1992, resp. naposledy pred týmto dňom), t. j. nie výlučne ku dňu 31.12.1992. Z administratívneho spisu vyplýva, že prvostupňový orgán verejnej správy v čase rozhodovania o žiadosti žalobcu o dôchodkovú dávku preukázateľne nemal k dispozícii úplné údaje o dobách poistenia žalobcu, konkrétne o tom, že bol zamestnaný u zamestnávateľa S&B s.r.o., Odolena voda, so sídlom v Českej republike v období od 15.04.1992 do 31.12.1992, keďže tieto údaje žalobca v žiadosti neuviedol a neposkytol tak orgánu verejnej správy všetky relevantné údaje potrebné pre účely posúdenia podmienok pre rozhodnutie o uplatnenej dávke, hoci mu takáto povinnosť vyplýva zo Zákona o sociálnom poistení.

47. Žalobca v správnej žalobe poukazoval na osobu D. E. a na ním iniciované exekučné konania voči žalobcovi, neuviedol však, aký má vplyv táto skutočnosť na zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného. Obdobne pokiaľ žalobca poukázal na rozhodnutia českých súdov (Krajského súdu v Brne a Najvyššieho správneho súdu ČR), citujúc z nich parciálne časti, správny súd uvádza, že samotný odkaz na tieto rozhodnutia bez uvedenia skutkovej a právnej súvislosti s preskúmaným rozhodnutím o odňatí predčasného starobného dôchodku žalobcovi nemôže mať žiadny vplyv na jeho zákonnosť.

48. Žalobcove tvrdenie v správnej žalobe, že „ak Krajský súd v Žiline Rozsudkom zo dňa 18.11.2021 zrušil rozhodnutie orgánu verejnej správy, nie je možné podať opätovne správnu žalobu v rovnakej veci“, nemá oporu v zákone. V prípade, ak správny súd zruší na základe podanej správnej žaloby rozhodnutie orgánu verejnej správy a vráti mu vec na ďalšie konanie, orgán verejnej správy opätovne vo veci rozhodne a pokiaľ účastník administratívneho konania podá odvolanie, o ktorom rozhodne odvolací orgán verejnej správy tak, že odvolanie zamietne a prvostupňové rozhodnutie orgánu verejnej správy potvrdí, môže sa účastník administratívneho konania opätovne domáhať správnu žalobou podanou na správnom súdnom postupom podľa Správneho súdneho poriadku preskúmania zákonnosti tohto rozhodnutia orgánu verejnej správy.

49. Žalobca v správnej žalobe namietal, že krajský súd mu (v zrušujúcom rozsudku) priznal právo na náhradu trov konania, avšak nerozhodol o ich výške. Neuviedol však, aký by mohla mať táto skutočnosť vplyv na zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného. Bez relevancie na zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného je aj poukaz žalobcu na postup Okresného súdu v Žiline v konaní o zaplatenie dlžnej sumy vo veci jeho syna.

50. Pokiaľ žalobca v súvislosti v výzvou správneho súdu na upresnenie petitu správnej žaloby namietal, že petit už bol definovaný v žalobe zo dňa 30.03.2020, táto námietka nie je relevantná, keďže v preskúmanej veci sa jedná o nové správne súdne konanie začaté na základe podanej správnej žaloby doručenej Krajskému súdu v Žiline dňa 21.3.2022 a žalobca je povinný uviesť v správnej žalobe všetky zákonom stanovené náležitosti (§ 182 SSP), o. i. aj žalobný návrh, t. j. je povinný uviesť, čoho sa správnu žalobou domáha. Žalobný návrh (petit) musí zodpovedať ustanoveniam SSP, pričom správny súd môže vo veci rozhodnúť len spôsobom stanoveným v SSP, konkrétne môže správnu žalobu zamietnuť podľa § 190 SSP, ak po preskúmaní rozhodnutia dospeje k záveru, že rozhodnutie orgánu verejnej správy nie je nezákonné alebo môže rozhodnutie orgánu verejnej správy zrušiť, ak zistí existenciu niektorého z dôvodov uvedených v § 191 ods. 1 SSP.

51. Námietky žalobcu smerujúce k postupu Českej správy sociálneho zabezpečenia vo veciach týkajúcich sa žalobcu a k ňou vydaným rozhodnutiam o nárokoch žalobcu na dôchodkovú dávku nemajú vplyv na zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného, keďže správny súd nie je oprávnený v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného v spojení s rozhodnutím prvostupňového orgánu verejnej správy, ktorým bolo rozhodnuté o odňatí predčasného dôchodku žalobcovi, preskúmať zákonnosť ani vecnú správnosť rozhodnutí, či výšku priznaného dôchodku, resp. správnosť a zákonnosť postupu orgánu verejnej správy iného štátu (Českej republiky).

52. Správny súd pre úplnosť dodáva, že z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu SR, Najvyššieho správneho súdu SR, Ústavného súdu SR i z judikatúry Súdneho dvora EÚ vyplýva, že súd nemusí dať odpovede na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzal do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o realizovaní základného práva účastníka konania na spravodlivý proces. Zároveň správny súd považuje za potrebné zdôrazniť, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 Dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Rovnako podľa judikovaného názoru Ústavného súdu SR základné práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy, čl. 36 ods. 1 Listiny a čl. 6 ods. 1 Dohovoru nemôžu byť porušené iba tou skutočnosťou, že sa všeobecné súdy nestotožnia vo svojich záveroch s požiadavkami účastníka konania (Uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 111/2017 zo dňa 08.03.2017).

53. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti správny súd po preskúmaní zákonnosti rozhodnutia žalovaného v spojení s rozhodnutím prvostupňového orgánu verejnej správy a konania, ktoré ich vydaniu predchádzalo, dospel k názoru, že správna žaloba žalobcu (v znení doplnkov) nie je dôvodná, a preto ju s poukazom na § 190 SSP zamietol.

54. O náhrade trov konania správny súd rozhodol podľa § 167 ods. 1 SSP a contrario, podľa ktorého správny súd prizná žalobcovi voči žalovanému právo na úplnú alebo čiastočnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania, ak mal žalobca vo veci celkom alebo sčasti úspech. Keďže žalobca v konaní nebol úspešný, správny súd mu náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Doručený rozsudok je právoplatný (§ 145 ods. 1 SSP).

Proti tomuto rozsudku je prípustná kasačná sťažnosť, ktorú môže podať účastník konania, ak bolo rozhodnuté v jeho neprospech (§ 442 ods. 1 SSP). Kasačná sťažnosť musí byť podaná v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia Správneho súdu v Banskej Bystrici oprávnenému subjektu (§ 443 ods. 1 SSP). Kasačná sťažnosť sa podáva na správnom súde, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal (§ 444 ods. 1 SSP).

Kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že

- a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu,
- c) účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred správnym súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie,
- e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený správny súd,
- f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
- h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu,
- i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo
- j) podanie bolo nezákonne odmietnuté.

(2) Dôvod kasačnej sťažnosti uvedený v odseku 1 písm. g) až i) sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podania pred správnym súdom. V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť: a) označenie napadnutého rozhodnutia, b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva, d) návrh výroku rozhodnutia. Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti. Kasačnú sťažnosť je potrebné predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší účastník konania dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, správny súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Sťažovať alebo opomenutý sťažovateľ v prípade konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c/ (správne žaloby v sociálnych veciach) nemusí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom (§ 449 ods. 2 písm. b/ SSP).